

27 אוקטובר, 2019

דוח של ה-OECD מציג תמונה קשה של תנאי העבודה של גננות וסייעות במעונות היום ובגנים

פרסום חדש של ארגון ה-OECD בחן לעומק את מערכות החינוך והטיפול לגיל הרך במספר מדינות נבחרות, וישראל ביניהן.

מהדוח עולה שכוח העבודה במערכת החינוך והטיפול לגיל הרך בישראל הוא הנשי ביותר ביחס למדינות האחרות שנבדקו. 98.8% מעובדות הגנים הציבוריים (גילאי 3-6) ו-99.9% מעובדות מעונות היום (גילאי 0-3) הן נשים. הנתונים שמובאים בדוח מציינים תמונה קשה של תנאי ההעסקה ושל רמת ההון האנושי של עובדות הגיל הרך, ובמיוחד של הסייעות וכוח העזר.

מדינת ישראל משקיעה סכום נמוך יחסית עבור כל ילד בגילאי 0 עד 6, באופן שמתבטא בשכר נמוך לעובדות, כיתות גדולות, ומספר גדול של ילדים לכל מטפלת. יחד עם גופים אחרים, שדולת הנשים בישראל מתריעה כבר שנים על ההשלכות הקשות של היעדר השקעה במערכת החינוך והטיפול לגיל הרך – פגיעה בהורים עובדים ובאימהות עובדות בפרט, וחשיפת ילדים, פעוטות ותינוקות רבים לטיפול נחות ותנאים לא ראויים.

הדוח החדש מטיל זרקור על אוכלוסייה נוספת שנפגעת מסדרי העדיפויות הלקויים של הממשלה – ציבור הגננות והסייעות שנדרשות לעבוד בשכר נמוך ובתנאים קשים מאוד לעומת מקבילותיהן בחו"ל. כמו במקצועות אחרים שמרבית העובדים בהם הן עובדות, המדינה לא מספקת להן את התנאים המינימליים כדי להצליח בעבודה הקשה והחשובה שהן עושות. הדוח מדגיש את הצורך הדחוף בהרחבת ההשקעה בצוותים החינוכיים – בשכר, בהכשרה, בהזדמנויות פיתוח וקידום – אשר תביא לשיפור כוח האדם ואיתו לשיפור איכות החינוך והטיפול מהם נהנים הילדים בישראל.

נתונים נבחרים מתוך הדוח (הדוח המלא כאן):

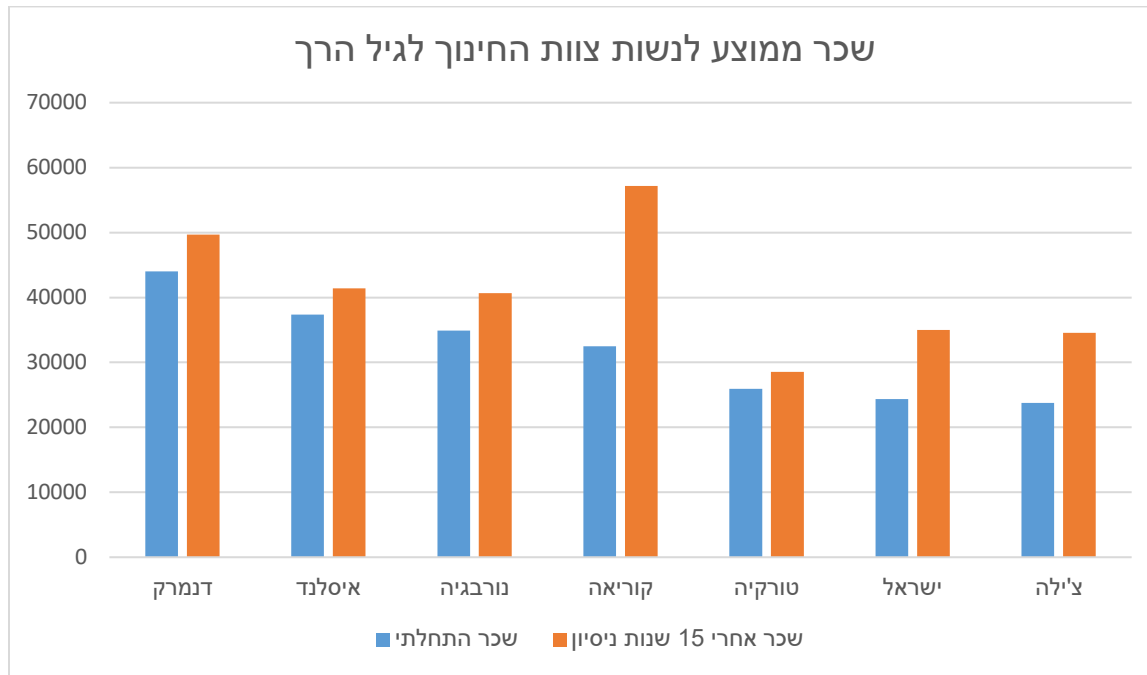
1. ניסיון והשכלה:

- הצוות החינוכי בגיל הרך בישראל צעיר יותר ומנוסה פחות בהשוואה למדינות האחרות שנבדקו. בגילאי 0-3 אשת צוות מחזיקה בממוצע ב-5.5 שנות ניסיון, לעומת כ-12 שנות ניסיון במדינות אחרות שנבדקו. בגילאי 3-6 הניסיון הממוצע של אשת צוות עומד על 9.8 שנים, קצת יותר מבקוריאה (7.5 שנים) ובטורקיה (8.9 שנים) אך פחות מאשר ביתר המדינות שנבדקו – בין 10 ל-11 שנות ניסיון בצ'ילה ובאיסלנד ובין 12 ל-13 בנורבגיה, גרמניה, יפן ודנמרק.
- רוב גדול בקרב הגננות בישראל (94.5%) מחזיקות בהשכלה אקדמית, אך שיעור הסייעות שהן בעלות רמת ההשכלה הנמוכה ביותר (תיכונית או פחות), הוא הגבוה מבין המדינות שנבדקו – 68.8%.

2. תנאי העבודה:

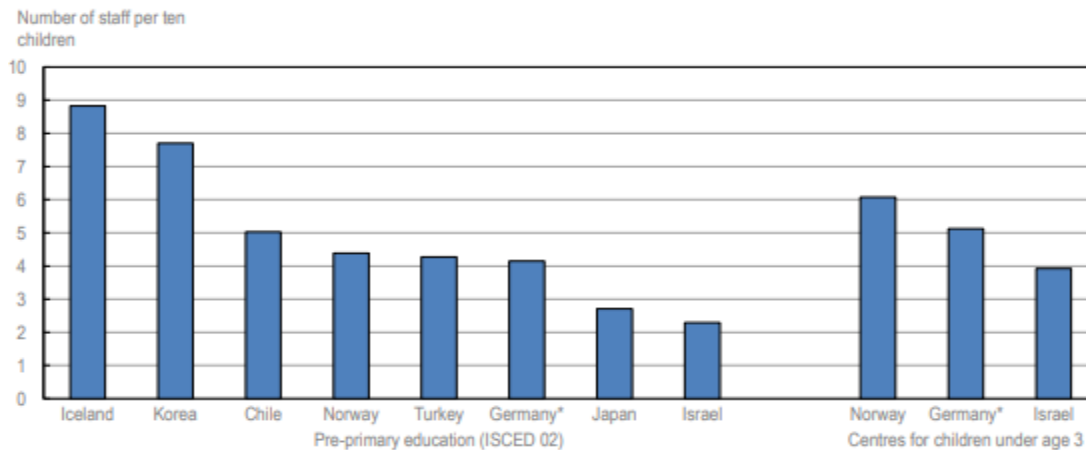
שכר

- השכר ההתחלתי של צוותי החינוך לגיל הרך בישראל נמוך מאוד ביחס לרוב המדינות שנבדקו וכך גם השכר לאחר 15 שנות עבודה. לעומת זאת, השכר המקסימלי שניתן להגיע אליו גבוה ביחס למדינות אחרות.

גודל הכיתות והיחס בין מספר נשות הצוות למספר הילדים

- לעומת מדינות אחרות, הרגולציה הרשמית בישראל קובעת יחס של מעט מטפלות לילד, בעיקר בגילאי 0-3. בישראל, תינוקות בגילאי 15-3 חודשים זכאים ליחס של מטפלת 1 ל-6 תינוקות, לעומת יחס של 1 ל-3 במדינות כמו יפן או נורבגיה. בגילאי שנתיים היחס הנדרש בישראל הוא 1 ל-9 לעומת 1 ל-6 במדינות אחרות שנבדקו.
- עובדות מערכת החינוך לגיל הרך נדרשות להתמודד עם מספר הילדים הגבוה ביותר ביחס למספר נשות הצוות, ביחס למדינות שנבדקו. התרשים הבא מציג את מספר נשות הצוות לכל 10 ילדים, אך הוא כולל גם מנהלות גנים ומרכזים ובעלי תפקידים אחרים שאינם נמצאים בתוך הגן ולא לוקחים חלק בעבודה השוטפת.
- מהדוח עולה שהיחס בין מספר נשות הצוות למספר הילדים בישראל גרוע יותר באזורים (ערים/שכונות) חלשים.

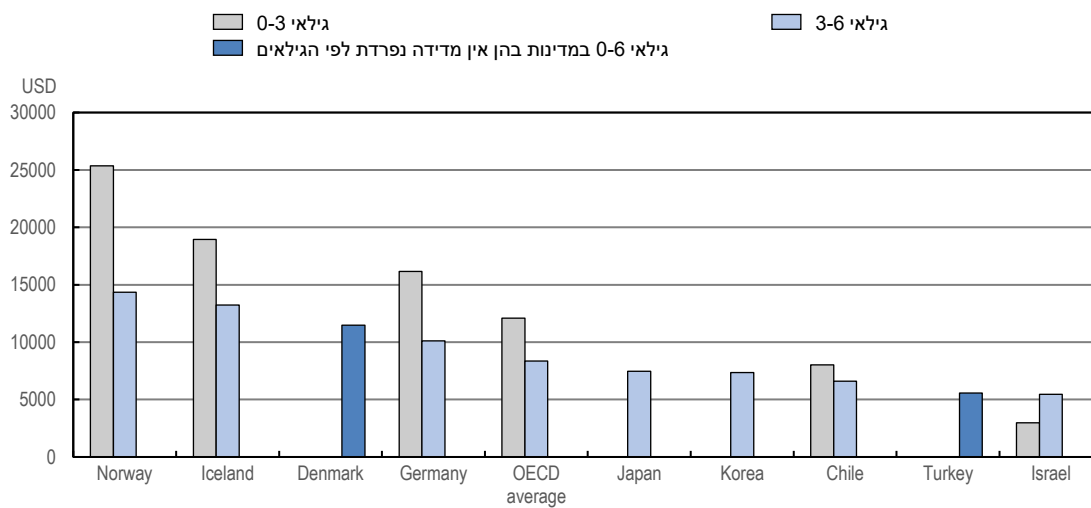
- הצוותים החינוכיים נשאלו מה הדבר הדחוף ביותר שצריך לעשות אם התקציב יגדל ב-5%. נשות החינוך והטיפול בישראל השיבו **שהדבר הדחוף ביותר הוא הקטנת הכיתות**. אחריו דירגו העלאת שכר וסיוע לילדים עם צרכים מיוחדים.
- הצוותים נשאלו מהם החסמים המרכזיים להצלחת הגן. בגילאי 0-3 ציינו **כי מחסור בצוות והיעדרויות של הצוות הם הקשיים הגדולים ביותר**. בגילאי 3-6 ציינו היעדר תקצוב מספק, מדיניות ממשלתית שמהווה חסם ומעורבות הורית לא מספקת.

פיתוח אישי

- הסייעות בישראל נהנות מפחות פיתוח אישי ומקצועי ביחס למדינות אחרות. כ-66% מהסייעות בישראל ציינו שהשתתפו בפעילות פיתוח כלשהי במהלך השנה האחרונה, לעומת כ-75% בצ'ילה ובגרמניה, כ-83% באיסלנד, יפן וטורקיה-הוכ-90% בנורבגיה.

3. הוצאה ציבורית על הגיל הרך:

- במדידה כאחוז מהתמ"ג, ההוצאה הציבורית על חינוך לגילאי 0-6 גבוהה בישראל לעומת הממוצע ב-OECD – 1.18% בישראל לעומת 0.98% בקרב מדינות הארגון.
- יחד עם זאת, בשל שיעור הילודה הגבוה, ההוצאה לילד נמוכה בהרבה מהמקובל במדינות האחרות שנבדקו. התרשים הבא מציג את ההוצאה הציבורית לילד (בדולרים מתוקננים לפי כוח הקנייה)

לשאלות והתייחסויות נוספות:

יערה מן – 054-7908070